

ผลการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์และพฤติกรรมที่มีต่อ
พฤติกรรมการแสดงออกอย่างเหมาะสมในการเผชิญความโกรธของวัยรุ่น

นัตรสดา แจ่มประโคน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

สิงหาคม 2549

ISBN 974-502-889-4

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ ฉัตรสุตา แจ่มประ โคน ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา ของมหาวิทยาลัย
บูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน

(ดร.ประชา อินัง)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.ม.ร.ว.สมพร สุทัศน์ีย์)

..... กรรมการ

(ดร.ประชา อินัง)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วารี กังใจ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. ประทุม ม่วงมี)

วันที่...๑๕...เดือน...สิงหาคม...พ.ศ. 2549

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา

จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ประจำภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2548

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจาก ดร.ประชา อินัง ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ และแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ ทุกขั้นตอนการทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

กราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมคิด บุญเรือง ที่กรุณาให้คำปรึกษาปรับปรุงแก้ไข ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยมาตั้งแต่ต้น และร่วมเป็นกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์

กราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ สุทธิธาทิพย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมคิด บุญเรือง และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระพีพันธ์ ฉายวิมล ที่สละเวลาในการตรวจและให้คำแนะนำในการสร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษาและแบบประเมินพฤติกรรม การแสดงออกในการเผชิญความโกรธ

กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ม.ร.ว.สมพร สุทัศน์ีย์ ประธานกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วารี กังใจ กรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาชี้แนะในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความถูกต้องและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

กราบขอบพระคุณผู้อำนวยการ โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ขอขอบพระคุณอาจารย์ประวีณ สุทธิสง่า อาจารย์แนะแนว โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา เป็นอย่างยิ่งที่ให้ความร่วมมือและให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลและเอื้อเฟื้อสถานที่ในการให้คำปรึกษาคลอกจนกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมการวิจัยในครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

กราบขอบพระคุณผู้อำนวยการ โรงเรียนชลกันยานุกูล แสนสุข ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทดสอบเครื่องมือในการวิจัย

กราบขอบคุณคณาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้กับผู้วิจัย

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคุณพ่อปัญญา และคุณแม่หอมหวล แจ่มประโคน ที่เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษา อดทนต่อความยากลำบากเพื่อให้บุตรได้รับการศึกษาจนประสบผลสำเร็จ ตลอดจนญาติพี่น้อง พี่ๆ เพื่อน ๆ ร่วมรุ่นจิตวิทยาการให้คำปรึกษา รหัส 46 ทุกคนที่คอยให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันเสมอมา

ฉัตรสุภา แจ่มประโคน

46911215: สาขาวิชา: จิตวิทยาการให้คำปรึกษา; วท.ม. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา)

คำสำคัญ: ความโกรธ/ วัยรุ่น/ การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม/ พิจารณาเหตุผล อารมณ์และพฤติกรรม

ฉัตรสุดา แจ่มประโคน: ผลการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์และพฤติกรรมที่มีต่อพฤติกรรมการแสดงออกอย่างเหมาะสมในการเผชิญความโกรธของวัยรุ่น (THE EFFECT OF RATIONAL EMOTIVE BEHAVIOR GROUP COUNSELING ON ANGER ASSERTIVE BEHAVIOR OF ADOLESCENTS) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ : ประชา อินัง, Ph.D., ไพรัตน์ วงษ์นาม, ค.ค. 115 หน้า. ปี พ.ศ. 2549. ISBN 974-502-889-4

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์และพฤติกรรมที่มีต่อพฤติกรรมการแสดงออกอย่างเหมาะสมในการเผชิญความโกรธของวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนสาธิต "พิบูลบำเพ็ญ" มหาวิทยาลัยบูรพา ปีการศึกษา 2548 ที่มีคะแนนพฤติกรรมแสดงออกอย่างเหมาะสมในการเผชิญความโกรธที่ต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 30 ลงมา และสมัครใจเข้าร่วมการทดลอง จำนวน 12 คน แบ่งกลุ่มโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 6 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองได้แก่ แบบประเมินตนเองพฤติกรรมแสดงออกอย่างเหมาะสมในการเผชิญความโกรธ และโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์และพฤติกรรม วัยรุ่นกลุ่มทดลองได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์และพฤติกรรม สัปดาห์ละ 3 ครั้ง 4 สัปดาห์ รวมเป็น 12 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที ส่วนวัยรุ่นกลุ่มควบคุมดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน การเก็บข้อมูลแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำประเภทตัวแปรต้นสองตัวแปร ตัวแปรตามหนึ่งตัวแปร วัดซ้ำหนึ่งตัวแปร และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่แบบนิวแมน-คูลส์

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่ามีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 วัยรุ่นกลุ่มทดลองที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์และพฤติกรรมมีคะแนนพฤติกรรมแสดงออกอย่างเหมาะสมในการเผชิญความโกรธสูงกว่าวัยรุ่นกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมแสดงออกอย่างเหมาะสมในการเผชิญความโกรธของวัยรุ่นกลุ่มทดลองในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคะแนนพฤติกรรมแสดงออกอย่างเหมาะสมในการเผชิญความโกรธในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน

46911215: MAJOR: COUNSELING PSYCHOLOGY; M.Sc. (COUNSELING PSYCHOLOGY)

KEYWORD: ANGER/ ADOLESCENCE/ GROUP COUNSELING/ RATIONAL EMOTIVE BEHAVIOR

CHATSUDA JAMPRAKHON: THE EFFECTS OF RATIONAL EMOTIVE BEHAVIOR GROUP COUNSELING ON ANGER ASSERTIVE BEHAVIOR OF ADOLESCENTS. THESIS ADVISORS: PRACHA INANG, Ph.D., PIRAT WONGNAM, Ph.D. 115 P. 2006. ISBN 974-502-889-4.

The purpose of this research was to study the effects of rational emotive behavior group counseling on anger assertive behavior of adolescents. The sample consisted is adolescents studying in the Demonstrative School of Burapha University in the academic year 2005. These students having anger assertive behavior score lower than 30 percentile, were divided into two group: an experiment group and control group by using simple random sampling method. The experiment group was treated with the group counseling using rational emotive behavior therapy; while the control group studied in the normal class. The instruments used in this study included self-assess anger assertive behavior and the rational emotive behavior therapy program, designed by researcher. The treatment was given twelve times for the experimental group, about sixty minutes each time. The data collecting procedure was divided into three phases: the pre-test, the post-test and the follow-up. The data were analyzed by repeated measure analysis of variance: two way ANOVA one between-subjects variable and one within-subjects variable and paired-different test by Newman-Keuls procedure.

The results of the study indicated that there was statistically significant interaction at .05 level between the method applied and the duration of experiment. Adolescents in the experimental group have higher anger assertive behavior level than adolescents in the control group, in the post-test and follow-up phases with statistically significant at .05 level. In the experimental group there was no statistical difference in anger assertive behavior during the post-test phase and the follow-up phase.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่.....	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความโกรธ.....	8
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความโกรธ.....	18
เอกสารเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการแสดงออกอย่างเหมาะสมอย่างเหมาะสม.....	21
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่น.....	24
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษากลุ่ม.....	28
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม.....	36
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม.....	45
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	48
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	48
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	49

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ.....	49
การดำเนินการทดลอง.....	52
วิธีการดำเนินการทดลอง.....	53
สถิติที่ใช้ในการการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
4 ผลการวิจัย.....	57
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	71
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
อภิปรายผลการทดลอง.....	73
ข้อเสนอแนะ.....	79
บรรณานุกรม.....	81
ภาคผนวก.....	88
ภาคผนวก ก.....	89
ภาคผนวก ข.....	100
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	116

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	แบบแผนการทดลอง..... 52
2	คะแนนพฤติกรรมการแสดงออกอย่างเหมาะสมในการเผชิญความโกรธ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลของวัยรุ่นกลุ่มทดลองที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์และพฤติกรรมและวัยรุ่นกลุ่มควบคุม..... 59
3	คะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพฤติกรรมการแสดงออกอย่างเหมาะสมอย่างในการเผชิญความโกรธในระยะต่าง ๆ ของวัยรุ่นกลุ่มทดลองที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์และพฤติกรรมและวัยรุ่นกลุ่มควบคุม..... 60
4	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาการทดลอง..... 63
5	ผลการทดสอบย่อยของวิธีการทดลองในระยะก่อนการทดลอง..... 65
6	ผลของการทดสอบย่อยของวิธีการทดลองในระยะหลังการทดลอง..... 66
7	ผลของการทดสอบย่อยของวิธีการทดลองในระยะติดตามผลการทดลอง..... 67
8	ผลของการทดสอบย่อยของระยะเวลาการทดลองในวัยรุ่นกลุ่มทดลองที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์และพฤติกรรม..... 68
9	ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการแสดงออกอย่างเหมาะสมในการเผชิญความโกรธของวัยรุ่นที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์และพฤติกรรม ในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผล ด้วยวิธีทดสอบแบบนิวแมน-คูลส์..... 69
10	ผลของการทดสอบย่อยของระยะเวลาในวัยรุ่นกลุ่มควบคุม..... 70

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	7
2 ปฏิสัมพันธ์ขององค์ประกอบเอบีซีดีอีเอฟ (ABCDEF).....	38
3 แผนภูมิเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของวัยรุ่นกลุ่มควบคุมที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่ม แบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์และพฤติกรรมและวัยรุ่นกลุ่มควบคุม ในระยะต่าง ๆ ของการทดลอง.....	61
4 แผนภูมิเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยในระยะต่าง ๆ ของการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองที่ ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์และพฤติกรรมและกลุ่ม ควบคุม.....	62
5 กราฟเส้นแสดงการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการให้คำปรึกษากับระยะเวลาของการ ทดลอง.....	64